

स्थानीय राजपत्र

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६ (संख्या १) बैशाख २६ गते २०८०

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले बनाएको देहाय बमोजिम कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

भाग-२

गैरसरकारी संस्था समन्वय, सहकार्य, परिचालन तथा अनुगमन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति २०८०/०१/२०

प्रस्तावना,
चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र सामाजिक तथा विकासका क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गैर सरकारी संघ सास्थाहरूसाग एकद्वार प्रणाली मार्फत आपसी सहयोग र साभेदारीका आधारमा यथार्थ एवं बस्तुगत समस्याको पहिचान मार्फत प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन तथा परिचालन गरि दिगो विकासको लक्ष्यमा पुग्न आवश्यक कार्यविधि निर्माण गरि कार्यान्वयन गर्न बाञ्छनीय भएकाले,

चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ तथा संघ संस्था दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी ऐन, २०७८ को दफा १७ बमोजिम यो कार्यविधि बनाइ जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १ प्रारम्भिक

१. संक्षिप्तनाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “गैरसरकारी संस्था समन्वय, सहकार्य, परिचालन तथा अनुगमन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि कार्यपालिकाको बैठकले पारित गरेको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :-

- (क) “अन्तराष्ट्रिय गैह्रसरकारी संघ, संस्था” भन्नाले बिदेशमा दर्ता भइ नेपालमा सामाजिक तथा विकासका क्षेत्रमा काम गर्ने गरि अनुमति पाएका संघ संस्थालाई सम्भन्नु पर्छ ।
(ख) “उपप्रमुख” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको उप प्रमुख सम्भन्नु पर्छ ।
(ग) “गैह्रसरकारी संघ, संस्था” भन्नाले लाभांस वा मुनाफा वितरण गर्ने उद्देश्य नराखी प्रचलित नेपाल कानून तथा स्थानीय कानून बमोजिम दर्ता भइ सामाजिक क्षेत्रमा कार्य गर्ने संस्थाहरूलाई सम्भन्नु पर्छ ।
(घ) “जिल्ला समन्वय समिति” भन्नाले दैलेख जिल्ला समन्वय समिति सम्भन्नु पर्छ ।

१

खण्ड ६ (संख्या १) बैशाख २६ गते २०८०

- (ङ) “दातृनिकाय” भन्नाले समाज कल्याण, सामाजिक सेवा तथा विकासका क्षेत्रमा काम गर्ने वा सहयोग गर्ने बिदेशी सरकार, व्यक्ति वा संघ संस्था आदी सम्भन्नु पर्छ ।
(च) “नगरपालिका” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकालाई सम्भन्नु पर्छ ।
(छ) “परियोजना” भन्नाले गैह्रसरकारी संघ संस्थाले दाताको सहयोगमा वा आफ्नै श्रोत बाट निश्चित समयका लागि सञ्चालन गर्ने कुनै पनि योजना तथा कार्यक्रमलाई सम्भन्नु पर्छ ।
(ज) “प्रमुख” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई सम्भन्नु पर्छ ।
(झ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्नु पर्छ ।
(ञ) “बिधान” भन्नाले गैर सरकारी संस्थाको बिधान सम्भन्नु पर्छ ।
(ट) “बिषयगत समिति” भन्नाले चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकामा गठित बिभिन्न विषयगत समितिलाई सम्भन्नु पर्छ ।
(ठ) “सामाजिक सेवा तथा विकास कार्य” भन्नाले नेपाली समाजको समतामूलक विकास, सामाजिक रुपान्तरण, लोकतन्त्र मानवअधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन, महिला, दलित, जनजाति, वालवालिका, जेष्ठ नागरिक, गरीब, अशक्त एवं अपाङ्ग, यौनिक अल्पसंख्यक तथा उपेक्षित समुदायको सर्वोपरी हित, जनचेतना, क्षमता विकास सशक्तिकरण, वकालत, सामाजिक परिचालन, उपभोक्ता अधिकार, आर्थिक विकास, पूर्वाधार विकास, सेवा एवं पुनर्स्थापना जलबाधु परिवर्तन, बिपद् ब्यबस्थापन, स्थानीय सुशासन लगाएतका सामाजिक विकासका लागि गरिने कार्य सम्भन्नु पर्छ ।
(ड) “समिति” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने गैर सरकारी संघ सास्था समन्वय, परिचालन तथा अनुगमन गर्न गठित समन्वय समिति सम्भन्नु पर्छ ।
(ढ) “वडा अध्यक्ष” भन्नाले सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्छ ।

परिच्छेद-२

निर्देशक सिद्धान्त, संघ संस्थाहरूको सुचीकृत र वर्गिकरण तथा सामाजिक विकास कार्यक्रम ३. निर्देशक सिद्धान्तहरूको अवलम्बन गर्नुपर्ने : गैर सरकारी संघ संस्था परिचालन सम्बन्धमा चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका तथा गैर सरकारी संस्थाहरूले देहाय बमोजिम निर्देशक सिद्धान्तहरू अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

- (क) चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिका र गैर सरकारी संस्थाहरूले एक अर्काको भूमिकालाई स्वीकार र सम्मान गर्ने ।
(ख) दुबै पक्षको सबल र कमजोर पक्षको अध्ययन गरि एकअर्काको कमजोरी हटाई सबल पक्ष बढाउन सहयोग गर्ने ।
(ग) दुबै पक्षले असमभेदारी र अविश्वास हटाई विकासका चुनौतिहरूलाई बस्तुगत समभेदारीबाट सम्बोधन गर्ने ।
(घ) नगरपालिका र गैससका सम्बन्धहरू पारदर्शी, उत्तरदायी र लक्ष्यमूलक हुनुपर्ने ।
(ङ) दुवै पक्षहरू दलगत राजनीतिक प्रभावबाट टाढा रहने ।
(च) कार्यक्रम तर्जुमादेखि कार्यान्वयन तहसम्म लक्षित समुदायको संलग्नता हुनुपर्ने ।
(छ) कार्यक्रम सुरु हुनु अगावै कार्यक्रमको अवधारणा प्रष्ट र लक्षित समुदायसित छलफल भएको हुनुपर्ने ।
(ज) समाजका कमजोर पक्षलाई सबल र सक्षम बनाउन ध्यान दिएको हुनुपर्ने ।
(झ) दुबै पक्षको समभेदारीमा कार्यान्वयन हुने योजनाहरूको लगानी एकद्वार प्रणाली मार्फत हुनु पर्ने ।

४. सुचीकृत हुनुपर्ने : चामुण्डाविन्द्रासैनी नगरपालिकामा काम गर्न चाहाने गैर संघ संस्थाहरूले नगरपालिकाले

२

तोकेको समयावधिभित्र नियमानुसार सुचीकृत हुनुपर्नेछ ।

५. संस्थाहरूको सुची तयार गर्नुपर्ने : नगरपालिकाले दफा ४ बमोजिम निर्धारित समयावधिभित्र सुचीकृत हुनको लागि दरखास्त दिएका गैर सरकारी संघ संस्थाहरूलाई सुचीकृत गरि अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा सुचीकृत प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

६. वर्गिकरण गर्नु पर्ने : (१) नगरपालिकाले दफा ५ बमोजिम सूची तयार गर्दा देहाय बमोजिम वर्गिकरण खुल्ने गरि छुट्टाछुट्टै सूची तयार गर्नुपर्ने छ ।

- पेशागत संस्थाहरू (जस्तै तालिम, परामर्श तथा अनुसन्धान गर्ने संस्थाहरू)
  - सामुदायिक विकास सम्बन्धी संस्थाहरू
  - महिला तथा बालबालीका सम्बन्धी संस्थाहरू
  - मानव अधिकारको प्रवर्धन गर्ने संस्थाहरू
  - कृषि, वन, तथा वातावरण सम्बन्धि काम गर्ने संस्थाहरू
  - जनस्वास्थ्य सम्बन्धि काम गर्ने संस्थाहरू
  - गरिवी निवारण सम्बन्धि काम गर्ने संस्थाहरू
  - सार्वजनिक नीतिमा अध्ययन गर्ने सास्थाहरू ९) अन्य प्रकृतिका संस्थाहरू
- (२) बाह्य श्रोत परिचालन नगरी आन्तरिक श्रोत र स्थानीय श्रोतबाट मात्र परिचालन हुने धार्मिक संस्थाहरू, उपभोक्ता समूहहरू, सामुदायिक संस्थाहरू लगायतका संस्थाहरू नगरपालिकामा मात्र सूचिकृत गरी कार्य गर्न सकिनेछ । उक्त संस्थाको विधानमा उक्त बुँदा उल्लेख गरेको हुनुपर्नेछ र सो संस्थाको विधान नगरपालिकाबाट स्वीकृत भएको हुनुपर्नेछ ।

७. आवश्यक रणनीति अवलम्बन गर्न सक्ने : नगरपालिकाले गैर सरकारी सास्था सञ्चालन सम्बन्धी देहाय बमोजिम आवश्यक रणनीति अवलम्बन गर्न सक्नेछ :-

- गैरसरकारी संघ संस्थाहरूलाई नगर क्षेत्रको विकासको निम्ती विकासको साभेदारको रूपमा स्थापित गर्ने,
- गैरसरकारी संस्थाका प्रमुख कार्यक्षेत्र यकिन गरि सहकार्यको आधारमा कार्यक्रम संचालन गर्ने,
- गैरसरकारी संस्थाहरूको कामको मूल्यांकन गरि प्रोत्साहन तथा नियमन गर्ने,
- गैरसरकारी संस्थाहरूलाई क्षमता विकास एवं कार्यहरूमा प्रवर्धनकारी भूमिका निर्वाह गर्ने,
- गैरसरकारी संस्थाहरूलाई लक्षित वर्ग, जोखिमग्रस्त समुदाय एवं पिछडिएको क्षेत्रमा एवं नगरपालिकाले तोकेको प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा कार्य गर्न प्रोत्साहित गर्ने ।

८. सामाजिक विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने : नगरपालिकाले गैर सरकारी संघ संस्थाहरू मार्फत देहाय बमोजिम सामाजिक विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

- नगरपालिकाले सामाजिक परिचालन, नागरिक अधिकार, सामाजिक सचेतना तथा विकास कार्यक्रमहरू समाजिक संघ संस्थाहरू मार्फत गर्न सक्नेछ ।
- सामाजिक परिचालन लगायतका कार्यहरू गर्दा दफा ५ बमोजिम सुचीकृत संघ संस्थालाई प्राथमिकता दिइ समन्वय र साभेदारी गर्नेछ ।
- संस्थाले आफ्नो उद्देश्य अनसारका कार्यक्रमहरूमा खर्च गर्नेगरी आफ्नो श्रोत निर्माणका लागि आयमुलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्न सक्नेछन् ।
- नगरपालिकाले सामुदायिक विकासको क्षेत्रमा कार्यरत सम्पूर्ण संघसंस्थाहरूको सूची अद्यावधिक गरी कार्यक्रम तथा लगानीमा हुने दोहोरो पन हटाउन सक्नेछ ।

९. दिगो विकास सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने : नगरपालिकामा दिगो विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा नगरपालिकाले जनचेतनामूलक, सामाजिक परिचालन, क्षमता विकास,

सशक्तिकरण, आयआर्जन तथा आर्थिक उपार्जन एवं पूर्वाधार विकासका क्षेत्रमा देहाय बमोजिमका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिई विशेष कार्यक्रमहरू छनौट गरी साभेदारीमा सञ्चालन गर्नेछ ।

- महिला, बालबालिका, किशोर किशोरी, युवा, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, यौनिक अल्पसंख्यक, आदिवासी/जनजाति, दलित, विपन्न, असहाय, पछाडि पारिएका, एकल महिला, एच.आइ.भी. प्रभावित तथा संक्रमित, विपद प्रभावित, सिमान्तकृत समुदायको हित र कल्याण सम्बन्धी कार्यक्रम,
- रोजगार एवं स्वरोजगार सिर्जना सम्बन्धी कार्यक्रम,
- स्थानीय विकासका लागि सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने र समावेशिकरण, लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण र सशक्तीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम,
- ऐन, कानून, मानव अधिकार, लोकतन्त्र, सुशासन संरक्षण तथा प्रवर्द्धनात्मक हुने खालका कार्यक्रम,
- स्रोत साधनमा पछाडि पारिएका समुदायहरूको पहुच, स्वामित्व र नियन्त्रण वढाउने कार्यक्रम,
- कृषि उत्पादन, खाद्य सुरक्षा तथा पोषण सम्बन्धी कार्यक्रम,
- सामाजिक कुरीति तथा अन्धविश्वास विरुद्धको अभियान तथा कार्यक्रम,
- गरिवी निवारण, आयआर्जन तथा सीप विकास सम्बन्धी कार्यक्रम,
- नागरिक कर्तव्य तथा दायित्व सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम,
- वन तथा वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, अनुकुलन तथा प्रभाव न्यूनीकरण एवं विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम,
- स्वास्थ्य जनचेतना अभिवृद्धि तथा सेवा प्रवाहसम्बन्धी कार्यक्रम,
- आधारभूत तथा माध्यामिक, प्राविधिक शिक्षाका शैक्षिक उद्देश्य परिपूर्ति गर्ने सम्बन्धी कार्यक्रम,
- खानेपानी, सरसफाई, जलश्रोत व्यवस्थापन, लघु तथा बैकल्पिक उर्जा विकास कार्यक्रम,
- भौतिक पूर्वाधार विकास निर्माण तथा मर्मत सम्बन्धी कार्यक्रम,
- दीगो विकास लक्ष्यलाई परिपूर्ति गर्ने सम्बन्धी कार्यक्रम

परिच्छेद ३

समन्वय समिति, कार्यक्रम सञ्चालन र समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था

१०. समन्वय समिति गठन हुने : (१) नगरपालिकामा काम गर्ने गैर सरकारी संघ संस्थाहरूसँग कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा समन्वय र साभेदारी गर्न देहाय बमोजिम एक समन्वय समिति गठन हुनेछ ।

- नगरपालिकाको उप प्रमुख -संयोजक
  - प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य
  - नगरकार्यपालिकाको संस्थागत तथा क्षमता विकास समिति संयोजक -सदस्य
  - नगरपालिकामा कार्य गर्ने गैसस ह्रस्मध्येबाट कम्तीमा १ जना महिला सहित समावेशी हुने गरी नगर कार्यपालिकाको सिफारिसमा प्रमुखले मनोनित गरेको २ जना प्रतिनिधि -सदस्य
  - नगरपालिका क्षेत्र भित्रका सामुदायिक संघसंस्था मध्येबाट महिला सहित समावेशी हुने गरी नगर कार्यपालिकाको सिफारिसमा नगर प्रमुखले मनोनित गरेको २ जना प्रतिनिधि -सदस्य
  - प्रशासन शाखा प्रमुख -सदस्य सचिव
- (२) समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन् :-
- गैरसरकारी संस्थाहरू परिचालन सम्बन्धि नीति तर्जुमा एवं समसामयिक कार्यक्रमहरू

भएमा नगरपालिकाको आगामी नगरसभाबाट अनुमोदन हुने गरि नगरकार्यपालिकाले स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

- परिमार्जन गरी स्वीकृतीका लागि नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने,
- (ख) गैससहरूका बजेट तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरि स्वीकृतीका लागि नगरपालिकाको कार्यपालिकामा पेश गर्ने,
- (ग) गैससहरूको क्षमता विकासमा सहयोग पुऱ्याउने,
- (घ) गैससहरूको अनुगमन उनीहरूका कार्यको मूल्यात्तन गरि उत्कृष्ट कार्य गर्नेलाई पुरस्कार र नराम्रो कार्य गर्नेलाई उचित नियमनका उपायहरू अपनाउने,
- (ङ) गैससका कार्यहरूको मूल्यांकनका आधार, सुचक, एवं कार्यविधि र ढााचा समेत तयार गर्ने
- (च) गैससहरूको परिचालन एवं व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक फारम, ढााचा, कार्यविधि तयार गर्ने,
- (छ) अन्य आवश्यक कार्य गर्ने ।
- (३) गैर सरकारी संघ सास्थासाग आवश्यक समन्वय र सहजिकरण गर्न नगर प्रमुखले समन्वय समितिलाई आवश्यक मार्गदर्शनको कार्य गर्नेछ र समन्वय समितिलाई आवश्यक सहजिकरणका लागि नगर प्रमुखले सम्बन्धित क्षेत्रमा ज्ञान भएको एक जना फोकल पर्सन तोक्नु पर्नेछ र त्यस्तो फोकल पर्सनको जिम्मेवारी कार्यालय अन्तगत कार्यरत कर्मचारी वा निर्धारित प्रकृया पुरा गरि सेवा करारको माध्यमबाट सहायक स्तर चौथो सरहको कर्मचारी नियुक्त गरि त्यस्तो जिम्मेवारी प्रदान गर्न सक्नेछ ।

११. पदावधी सम्बन्धी व्यवस्था : दफा ९ बमोजिम गठित समितिका सदस्यहरूको पदावधि देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) समितिका पदेन सदस्य बाहेकका अन्य सदस्यहरूको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।
- (ख) पदेन सदस्य बाहेक अन्य सदस्यहरू पुनः मनोनयन हुन सक्नेछन ।

१२. नगरपालिकासग समन्वय गर्नुपर्ने : (१) यस कार्यविधि अन्तगत सूचीकृत भएका संस्थाहरूले नगरपालिका क्षेत्रभित्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा नगरपालिका साग अनिवार्य समन्वय गर्नुपर्नेछ र त्यसरी समन्वयमा आउने गैर सरकारी संघ सास्थाहरूलाई समितिले अद्यावधिक गर्दै जानुपर्नेछ ।

- (२) गैर सरकारी संघ सास्थाहरूले नगरपालिका क्षेत्रभित्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा कार्यक्रमको प्रकृति हेरी देहाय बमोजिम नगरसभामा पेश गर्नुपर्ने वा समन्वयको आधारमा सामान्य जानकारी गराई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ :-
- (क) एक वर्ष भन्दा छोटो अवधिको परियोजनाहरू, सभा, सम्मेलन, गोष्ठी, तालिम, कार्यशाला, नागरिक शिक्षा, सुशासन तथा जवाफदेहिता प्रबर्धन, मानव अधिकार प्रबर्धन, सर्वेक्षण र अध्ययन अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नु पूर्व नगरपालिकालाई लिखित रूपमा जानकारी गराई कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र कार्यक्रम सम्पन्न पश्चात प्रतिवेदन नगरपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (ख) नगरपालिकाको नियमित र बिषयगत कामसाग मेल खाने प्रकृतीका परियोजना तथा कार्यक्रमहरूमा नगरपालिकासग समन्वय गररे काम गर्न सक्ने ।
- (ग) एक वर्ष भन्दा लामो एवं बहुवर्षीय भौतिक निर्माणका परियोजना वा कुनै कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु परेमा समन्वय समिति मार्फत नगरपालिकाको नगरसभाबाट स्वीकृति लिएर काम गर्न सक्ने ।
- (घ) गै.स.स.हरूले सञ्चालन गर्ने एक वर्ष भन्दा लामो वा बहुवर्षीय परियोजना वा कार्यक्रम स्थानीय योजना तर्जुमा प्रक्रिया मार्फत नगरपालिकाको एकीकृत बाषिकर्क कायर्कम तथा बजेटमा समावेश हुने गरी पशे गर्ने र नगरसभाबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने ।
- (३) माथि उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि नगपालिकाको नगर सभा सम्पन्न भइसकेको अवस्थामा त्यस्ता कुनै गै.स.स.हरूको कार्यक्रम बजेट स्वीकृत गर्नु पर्ने

परिच्छेद- ४

गैरसरकारी संस्था र नगरपालिकाको योजना तर्जुमा सम्बन्धी व्यवस्था

१३. योजना तर्जुमा प्रक्रियामा गै.स.स.हरूको सहभागीता : (१) नगरपालिकामा सूचीकृत भइ काम गर्ने गैर सरकारी संघ संस्थाहरूले नगरपालिकाको योजना निर्माण प्रकृयामा एकद्वार प्रणाली मार्फत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरि आवश्यक सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

- (२) सम्बन्धित विषय र क्षेत्रको सूचना संकलनमा नगरपालिकाको आवश्यकतानुसार सहयोग गर्नुपर्नेछ ।
- (३) नगरपालिकाको योजना निर्माण प्रक्रियाको प्रारम्भिक चरणदेखि नै बैठकमा सम्बन्धित गै.स.स.हरूले सहभागीता, प्रतिनिधित्व र समन्वय गर्नुपर्नेछ ।
- (४) गै.स.स.हरूले सम्बन्धित विषय र क्षेत्रमा कार्यक्रमको दोहोरोपन हटाउन नगरपालिकालाई सहयोग गर्नुपर्नेछ ।
- (५) गै.स.स.हरूले स्थानीय तहका योजना निर्माण र कार्यान्वयनबारे जनचेतना अभिवृद्धिमा आवश्यक सहयोग गर्नुपर्ने छ ।

१४. योजना कार्यान्वयन र साभेदारी : (१) नगरपालिका र विषयगत कार्यालयहरूको योजना कार्यान्वयनमा गै.स.स.हरूले आफ्नो स्रोत र क्षमतानुसार आर्थिक तथा प्राविधिक साभेदारी गर्नुपर्नेछ ।

- (२) नगरपालिकामा सञ्चालित विकास आयोजनाहरूको गुणास्तर अभिवृद्धिका लागि अनुरोध भइ आएमा गै.स.स. हरेले आवश्यकतानुसार ज्ञान, सीप, परामर्श तथा सुभाव उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (३) परियोजना समीक्षा बैठकहरूमा सहभागी हुने र पृष्ठपोषण दिनुपर्नेछ ।
- (४) नगरपालिकाले विभिन्न विषयगत क्षेत्रका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि नगरपालिकाभित्र सूचिकृत भएका गै.स.स.हरूलाई छनौट गरी साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरी परिचालन गर्न सक्नेछ ।
- (५) नगरपालिका र गै.स.स. बीचमा नियमित समन्वय, सहकार्य र साभेदारी हुनुपर्नेछ ।

१५. गैससका कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्यात्तन गर्न सक्ने : (१) नगरपालिकाले यस कार्यविधि बमोजिम सूचीकृत भइ काम गर्ने गैर सरकारी संघ सास्थाहरूको कार्यको अनुगमन तथा मूल्यात्तन देहाय बमोजिम गर्न सक्नेछ ।

- (क) गैरसरकारी संस्थाहरूबाट सम्पादित कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्यात्तन सम्बन्धित संस्थाले समन्वय समितीमार्फत निरन्तर रूपमा गराउनु पर्नेछ । अनुगमन सम्बन्धि सम्पूर्ण खर्चहरू सम्बन्धित संस्था आफैले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- (ख) उपरोक्तानुसार भएको अनुगमन एवं मूल्यांकनको आधारमा प्राप्त प्रतिवेदन अनुसार गैससहरूले उनीहरूको कार्यमा सुधार ल्याउनु पर्नेछ ।
- (ग) गैससहरूको नियमित अनुगमन गर्न, कार्यमा दोहोरोपना हटाउन, आपसि समन्वय एवं कार्य साभेदारीलाई प्रबर्धन गर्न यस कार्यविधि बमोजिम गठित समन्वय समितिले नगर उपप्रमुखको संयोजकत्वमा एक संयुक्त कार्यदल गठन गरी निरन्तर अनुगमन प्रणालीको स्थापना गर्नेछ ।
- (घ) समन्वय समितिले गैससका कार्यको अनुगमन एवं मूल्यांकन गर्न सोको आधार, सुचक, अन्य उपयुक्त विधिहरू समेतको विकास गरि सो आधारमा उतिहरूको कार्य, उद्देश्य र उपलब्धि बीचको सम्बन्ध समेतको विश्लेषण गरि अनुगमन एवं मूल्यांकन गर्नेछ ।
- (२) गैससहरूले सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरूको सम्बद्ध निकायहरूको सहभागीतामा संयुक्त

अनुगमन एवं नियमित अनुगमन गर्ने व्यवस्था समन्वय समितिले मिलाउनु पर्नेछ । अनुगमन पश्चात अनिवार्य रूपमा अनुगमन प्रतिवेदन तयार गरि समन्वय समितिमा पेश गरि सो उपर छलफल गरी समितिले पृष्ठपोषण गर्नुपर्नेछ र यस्तो पृष्ठपोषण सम्बन्धीत संस्थाले पालना गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद ५

गैरसरकारी संघ संस्थाको प्रवर्धन, क्षमता विकास र नियमन

१६. गैससहरूको प्रवर्धन, क्षमता विकास र नियमन गरिने : (१) नगरपालिकाले गैससहरूको प्रवर्धन, क्षमता विकास र नियमन देहाय बमोजिम गर्न सक्नेछ :-

- (क) गैससको स्थापना, दर्ता, नविकरण जस्ता कार्यमा गैसस महासंघ जिल्ला/नगर कार्य समितीले सहजीकरण गर्ने छ एवं कार्यहरूको सरलीकरण गर्न सहयोग गर्ने छ ।
- (ख) गैससका कार्यलाई सहजिकरण गर्न नगरपालिकामा एक गैसस कक्ष स्थापना गर्न सकिनेछ ।
- (ग) गैससहरूको कार्यको मूल्यांकन गरि उत्कृष्ट कार्य गर्ने संस्थालाई प्रसंसापत्र, नगद वा अन्य पुरस्कार प्रदान गर्ने तथा उद्देश्य विपरित कार्य गर्नेलाई नविकरण कार्य रोक्का गर्न सकिनेछ ।
- (घ) गैसस वा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकासको लागि समन्वय समितीले गैसस महासंघ जिल्ला/नगर कार्य समितीको समन्वयमा आवश्यक योजना बनाई नगर कार्यपालिकामा पेश गरि स्वीकृत भएपछि सो अनुसारका क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू लागु गर्न सक्नेछ ।
- (ङ) गैससहरूको नियमन गर्दा नकरात्मक विधि भन्दा सहजकारी, उत्तरदायिपूर्ण र सकारात्मक वातावरण सिर्जनाका माध्यमबाट गरिनेछ ।
- (च) नगरभित्रका एवं बाह्य सहयोगदाताहरूलाई गैससमाफत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न उचित पैरवी समेत तत्परताका साथ गरिनेछ ।
- (२) माथि उपदफा (१) मा उल्लेख भए बाहेक नगरपालिकाले गैर सरकारी संघ सास्थाहरूको नियमन देहायका मूल्यात्तका आधारहरू बमोजिम गरिनेछ ।
- (क) संस्थाको दीर्घकालीन सोच, उद्देश्य र रणनीति प्रष्ट उल्लेख भएको ।
- (ख) संस्थाको कार्यक्रमको दीगोपनाबारे सम्बद्ध जनशक्तिलाई जानकारी भएको ।
- (ग) गैसस सुशासन, व्यवस्थापकीय पक्ष र व्यवहार स्पष्ट भएको ।
- (घ) संचालित वा सम्पन्न कार्यहरूको राम्रो अलिभेख भएको ।
- (ङ) सूचना तथा संचार र प्रतिवेदन प्रणाली व्यवस्थित भएको ।
- (च) स्थानीय स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन भएको ।
- (छ) कार्यहरू संख्यात्मक मात्र नभई गुणात्मक पनि भएको ।
- (ज) आन्तरिक र बाह्य सम्बन्ध राम्रो भएको ।
- (झ) सूचकहरूको स्पष्टता र कार्ययोजना भएको ।
- (ञ) कार्यहरू तोकिएको समयमा सम्पन्न भएको ।
- (ट) कार्यहरूमा सुशासन, पारदर्शिता, नियमितता र नेतृत्व प्राप्त भएको ।
- (ठ) वार्षिक रूपमा सार्वजनिक लेखा परीक्षण, सामाजिक परीक्षण तथा लेखा परीक्षण भएको ।
- (ड) अन्य आवश्यक सूचकहरू समितीले बनाई अवलम्बन गरीएको ।
- (ढ) स्थानीय सरकारसाग साभेदारी एवं समन्वय गरेको ।

१७. गैर सरकारी संघ सास्थाहरूले आचार संहिता पालना गर्नुपर्ने : यस कार्यविधि बमोजिम नगरपालिकामा काम गर्ने गैर सरकारी संघ सास्थाहरूले गैर सरकारी संघ सास्था महासंघले तयार गरेको आचारसंहिता पूर्णतः पालना गर्नु पर्नेछ र उनीहरूको कार्यको मूल्यांकन गर्दा उक्त आचारसंहिता पालनाको स्तर समेतलाई आधार मानीनेछ ।

परिच्छेद- ६

वैदेशिक सहयोग तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैसस सम्बन्धमा

१८. वैदेशिक सहयोग : नगरपालिकामा वैदेशिक सहयोग मार्फत परिचालन हुने कार्यक्रम नगरपालिकामा यस कार्यविधि बमोजिम सुचीकृत भएका गैर सरकारी संघ सास्थाहरू मार्फत मात्र परिचालन गरिनेछ ।

१९. एकद्वार प्रणाली सम्बन्धमा : यस कार्यविधि बमोजिम सुचीकृत भइ यस नगरपालिकामा कार्यक्षेत्र रहेका सम्पूर्ण गैर सरकारी संघ सास्थाहरूले कुनै पनि कार्यक्रमहरूलाई दोहोरोपन हुन नदिन एकद्वार प्रणाली अपनाउनेछ । साथै कार्यक्रम नगरसभाबाट पारित गर्नुपर्ने वा गैससमाफत कार्यक्रमको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

२०. अन्तर्राष्ट्रिय गैसस सम्बन्धमा : (१) नगरपालिकामा काम गर्न चाहने अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूले नगरपालिकामा सूचिकृत भएका गैरसरकारी संस्था मार्फत मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

- (२) कुनै पनि अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाले आफ्नो कार्यक्षेत्र रहेको नगरपालिकामा कार्यालय स्थापना गरि कार्यक्रमको प्रत्यक्ष कार्यान्वयन गर्न पाउने छैन ।

परिच्छेद ७

विविध

२१. वाधा अड्काउ फुकाउने तथा संशोधन गर्न सक्ने : (१) यो कार्यविधि कार्यान्वयन गर्न कुनै वाधा अड्काउ परेमा नगरपालिकाले त्यस्तो वाधा अड्काउ हटाउन आदेश जारी गर्न सक्नेछ ।

- (२) यस कार्यविधिमा आवश्यक संशोधन गर्नु परेमा नगर कार्यपालिकाले आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ ।

२२. बचाउ : (१) यो कार्यविधिमा लेखिएको हकमा यसै अनुसार र नलेखिएको कुरामा प्रदेश, संघीय एवं प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

- (२) यो कार्यविधिको कुनै दफा वा उपदफा नेपालको संविधान तथा संघ प्रदेश कानून साग बाभिएको हद सम्म स्वतः निस्क्रिय हुनेछ ।

अनुसूचि १

(दफा ५ संग सम्बन्धित)

सूचिकृत प्रमाण पत्रको ढाँचा

श्री चामुण्डाबिन्द्रासैनी नगरपालिका
जम्बुकाध, दैलेख, कर्णाली प्रदेश, नेपाल
सूचीकृत प्रमाण पत्र

सूचिकृत नं. ....

..... (संस्थाको नाम र ठेगाना) लाई चामुण्डाबिन्द्रासैनी नगरपालिकाको

खण्ड ६ (संख्या १) वैशाख २६ गते २०८०

गैरसरकारी संस्था समन्वय, सहकार्य, परिचालन तथा अनुगमन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० को दफा ५ बमोजिम ..... साल ..... महिना ..... गते सूचिकृत गरि यो प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको छ ।
मिति : .....

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

आज्ञाले
श्याम बहादुर रावत
नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खण्ड ६ (संख्या १) वैशाख २६ गते २०८०